

2006ZCW72C

Dementie in de provincie Utrecht

Concept Augustus 2006

**Stafbureau Dienst MEC
Informatie en Onderzoek**

Voorwoord

Provinciale Staten van Utrecht hebben gevraagd een nader onderzoek in te stellen naar de behoefte aan realisering van woonvoorzieningen voor mensen met dementie in de periode 2007-2030.

Ten behoeve van dit onderzoek hebben we de bevolkingscijfers van de eerder dit jaar uitgebrachte Nota Dementie in de provincie Utrecht geactualiseerd (bevolkingscijfers 2006 en ABF-Primos bevolkingsprognoses 2005). Daarnaast hebben we een overzicht opgenomen van het beschikbare 24-uurszorgaanbod. Op grond van landelijk bekende cijfers over het gebruik van dit aanbod door mensen met dementie, hebben we becijferd waar knelpunten zijn en gaan ontstaan in de relatie vraag-aanbod aan 24-uurszorg vanwege tekorten in het 24-uurszorgaanbod voor mensen met dementie.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting	4
1. Inleiding	5
2. Vergrijzing in de provincie Utrecht	6
3. Vergrijzing en dementie	8
4. Zorggebruik en dementie	11
Bijlage 1 Bevolkingsontwikkeling 2006-2030, totaal en 65+, 75+ en 85+	15
Bijlage 2 Geschat aantal dementerenden per gemeente 2005-2030	17
Bijlage 3 24-uurs woon-zorg aanbod per gemeente in 2006	18
Bijlage 4 Ontwikkeling vraag naar 24-uurszorg door mensen met dementie 2006-2030	19
Bijlage 5 24-uurs woon-zorg aanbod, inclusief woonzorgcomplexen en projecten kleinschalig wonen	20
Gebruikte bronnen	21

Dementie in de provincie Utrecht

Samenvatting

1. Inleiding

Landelijke onderzoeken voorzien een sterke groei van het aantal dementerenden in de komende 25 jaar. In deze notitie geven we antwoord op de vraag hoeveel dementerenden er naar verwachting in 2030 in de provincie Utrecht zullen zijn. Ook brengen we het huidige zorggebruik door mensen met dementie in beeld en berekenen we wat de toename van het aantal mensen met dementie betekent voor de zorg. Deze cijfers zijn nodig voor de onderbouwing van nieuwe beleidsinitiatieven in de zorgsector.

Wij geven in deze notitie antwoord op deze vragen, vanuit de beperking dat we nu alleen inzicht hebben op de verwachte bevolkingsontwikkeling. Medische, technologische en ethische ontwikkelingen nemen we niet mee in onze vooruitberekening.

2. Vergrijzing

De provincie Utrecht vergrijst. Op dit moment is bijna 13% van de bevolking ouder dan 65 jaar, in 2030 zal het aandeel van de 65-plussers zijn gegroeid tot ruim 20%. Utrecht is iets minder vergrijsd dan landelijk gemiddeld, nu maken 65-plussers ruim 14 % van de totale bevolking uit, in 2030 is dit naar verwachting ruim 22%.

De gemeenten die nu al sterk vergrijsd zijn, zoals de Utrechtse Heuvelrug en De Bilt, blijven dat ook in 2030, maar ook in gemeenten waar op dit moment het percentage nog relatief laag is, zoals in Nieuwegein, Maarsse, Wijk bij Duurstede en Lopik, neemt het aandeel ouderen sterk toe. Ook daar zal dan meer dan een vijfde van de bevolking ouder zijn van 65 jaar.

3. Vergrijzing en dementie

Met de toename van de oudere bevolking stijgt ook het aantal dementerenden. Dementie is een ziekte die vooral de zeer ouderen treft, van de mensen boven de 90 jaar heeft 40% met verschijnselen van dementie te maken. Het aantal dementerende ouderen in de provincie Utrecht groeit tussen 2005 en 2030 met 70%, van bijna 13.000 in 2005 naar 22.000 in 2030.

Relatief sterke groei van het aantal dementerenden zien we in de gemeenten die ook het sterkst vergrijzen.

4. Dementie en gebruik van zorg

Op dit moment woont van alle dementerenden:

- 18% in verpleeghuizen,
- 17% in verzorgingshuizen
- 65% thuis

35% van alle mensen met dementie maakt op dit moment dus gebruik van verpleeghuis- en verzorgingshuiszorg, of te wel van 24-uurs- zorg. Als in de toekomst voor een zelfde percentage van de mensen met dementie 24-uurs zorg beschikbaar moet zijn, is tot 2030 een uitbreiding met ruim 3000 plaatsen 24-uurs woon-zorg noodzakelijk voor de opvang van mensen met dementie.

Gezien de huidige visie over extramuralisering en de behoefte aan een betere spreiding van het aanbod moet een oplossing hiervoor vooral gezocht worden binnen kleinschalige settings in woonwijken.

Om na te gaan hoe de vraag zich verhoudt tot het beschikbare aanbod is het huidige aanbod vergeleken met de vraagontwikkeling. Daaruit komt naar voren dat voor alle regio's geldt dat er zonder nieuwe initiatieven een tekort zal gaan ontstaan.

1. Inleiding

De provincie streeft na om het aanbod aan wonen met zorg en dienstverlening meer in overeenstemming te brengen met de wensen van de toekomstige ouderen. De voorziene vergrijzing van de bevolking zal gepaard gaan met een toenemende vraag naar wonen met zorg en dienstverlening. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de verwachte groei van het aantal dementerenden. Deze groep heeft voornamelijk behoefte aan woonvormen met zorg.

Voor toekomstig beleid is het dan ook van belang inzicht te hebben in de ontwikkeling van het aantal dementerenden in de provincie Utrecht. De beleidssector heeft ons in 2005 gevraagd om een doorrekening te maken van deze ontwikkeling tot 2030 op basis van de huidige inzichten over het voorkomen van dementie. Ook is gevraagd te kijken naar het huidige zorggebruik en dit te relateren aan de toekomstige veronderstelde behoefte. De rapportage is in het voorjaar van 2006 aan Provinciale Staten voorgelegd.

Provinciale Staten hebben in mei 2006 gevraagd om een onderzoek in te stellen naar de behoefte aan realisering van woonvoorzieningen voor mensen met dementie. Ter voorbereiding hiervan hebben we de bevolkingscijfers in de oorspronkelijke nota geactualiseerd (bevolkingscijfers per 1-1-2006 en bijgestelde prognoses 2010-2030). Ook hebben we een inventarisatie gemaakt van het beschikbare aanbod 24-uurs- woon-zorgaanbod per gemeente en van de al bekende veranderingen in dit aanbod in de komende jaren. Op grond hiervan hebben we in beeld waar de grootste tekorten te verwachten zijn.

We rekenen in deze notitie de ontwikkelingen door uitsluitend op basis van de verwachte bevolkingsontwikkeling. Medische, technologische en ethische ontwikkelingen nemen we niet mee in onze vooruitberekening.

2. Vergrijzing in de provincie Utrecht

De bevolking zal in de komende decennia vergrijzen. Het aandeel van de ouderen op de totale bevolking groeit; de na-oorlogse geboortegolf nadert de pensioengerechtigde leeftijd, terwijl het aantal geboorten in de loop der jaren terugloopt. Ook stijgt het aantal ouderen als gevolg van de toenemende gemiddelde levensduur: mensen worden steeds ouder.

▪ De ontwikkeling van het aantal ouderen in cijfers

Op 1 januari 2006 woonden er in Nederland 2,33 miljoen 65-plussers. Hiervan wonen er ruim 150.000 in de provincie Utrecht, dit aantal groeit met 73% naar ruim 259.000 in 2030. Landelijk stijgt het aantal ouderen met 63%.

In onderstaande tabel¹ brengen we per subregio de toename van het aantal ouderen – 65-plussers, 75-plussers en 85-plussers - in de komende 25 jaar in beeld.

Gebied	65-plussers			75-plussers			85-plussers		
	2006	2015	2030	2006	2015	2030	2006	2015	2030
<i>Provincie Utrecht</i>	150.448	189.715	259.308	69.309	77.549	119.017	17.116	20.431	27.153
Stadsgewest									
Utrecht	71.997	87.132	118.578	33.840	35.646	53.517	8.484	9.621	11.911
Gewest Eemland	36.220	47.707	66.812	17.028	19.517	30.415	4.269	5.127	6.772
Utrecht Zuidoost	22.860	28.936	38.750	10.415	12.138	18.798	2.545	3.184	4.585
Utrecht West	19.371	25.940	35.168	8.026	10.248	16.287	1.818	2.499	3.885
Nederland	2.330.459	2.875.751	3.789.720	1.055.249	1.175.156	1.746.122	250.601	298.974	393.847

▪ Toename aandeel ouderen in de bevolking

Het aandeel van de 65-plussers in de Utrechtse bevolking stijgt van bijna 13% nu naar ruim 20% in 2030. Binnen de groep 65-plussers stijgt ook het aantal 85-plussers. Hun aandeel in de bevolking neemt toe van 1,5 naar 2,1%. In 2030 wonen er naar verwachting ruim 27.000 85-plussers in de provincie Utrecht, 10.000 meer dan op dit moment. Vooral binnen deze groep is de behoefte aan zorg groot.

De percentages voor de provincie Utrecht liggen nu net iets onder het landelijke gemiddelde, maar stijgen in vergelijkbare mate: landelijk gezien is nu ruim 14% van de bevolking ouder dan 65 jaar, in 2030 verwacht men dat dit percentage is toegenomen tot 22%.

Wel bestaan er verschillen per regio: de gemeenten met op dit moment de meeste ouderen liggen op de Heuvelrug, daar is al rond de 20% van de bevolking ouder dan 65 jaar en dit beeld zal de komende jaren nauwelijks veranderen.

In het stadsgewest Utrecht zorgt de stad Utrecht met relatief veel jongeren (studenten) voor een enigszins afwijkend beeld: hier ligt ook in 2030 het percentage 65-plus onder het landelijke gemiddelde. Maar juist de regio's die nu nog relatief jong zijn zullen in 2030 ook sterk verkleurd zijn: in Utrecht West neemt het percentage 65+ het snelst toe. De stad Utrecht vergrijst (relatief) het minst. De gemeente Bunnik heeft volgens de huidige prognoses in 2030 relatief de meeste ouderen: hier is in 2030 eenderde van de bevolking 65+.

▪ De grijze druk

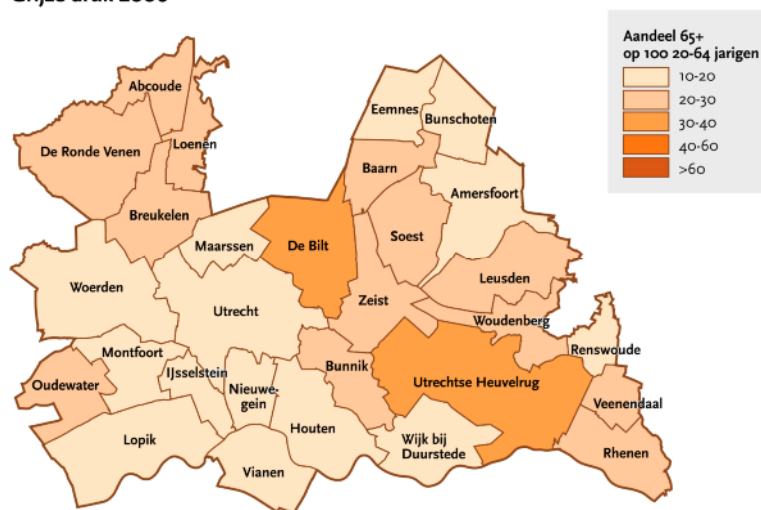
Terwijl het aandeel ouderen stijgt daalt het aandeel van de 20-64 jarigen de komende jaren. Dit is de leeftijdsgroep die voor de verzorging van ouderen van belang is: niet alleen de professionele zorgverleners maar ook de mantelzorgers maken deel uit van deze groep.

De mate van vergrijzing wordt dan ook vaak uitgedrukt in de "grijze druk": een maat die de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar en ouder ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking, de 20-64 jarigen. Nu is de grijze druk al groot in gemeenten op de Heuvelrug, in 2030 is dat ook het geval in gemeenten in Noordwest en Zuidoost Utrecht. Dit betekent dat vooral in deze regio's problemen kunnen gaan ontstaan op de arbeidsmarkt in de zorgsector.

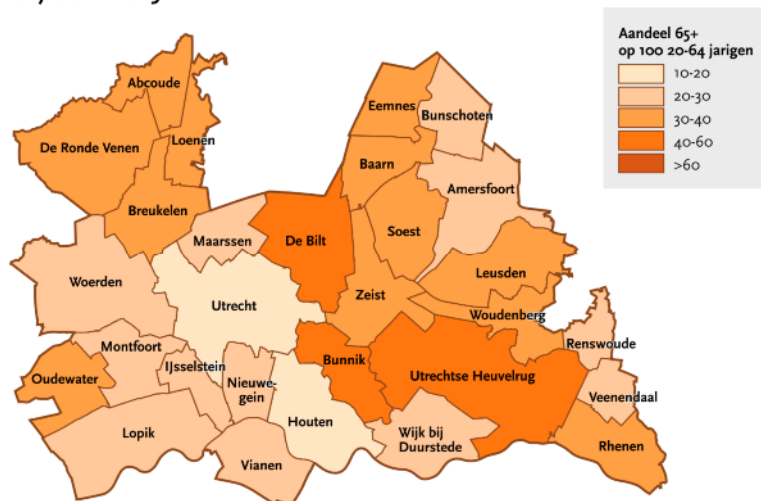
Voor de provincie Utrecht geeft dit in kaart weergegeven het volgende beeld voor de situatie nu, in 2015 en in 2030:

¹ In bijlage 1 vindt u een tabel met de ontwikkeling van de totale bevolking per gemeente en per leeftijdsgroep

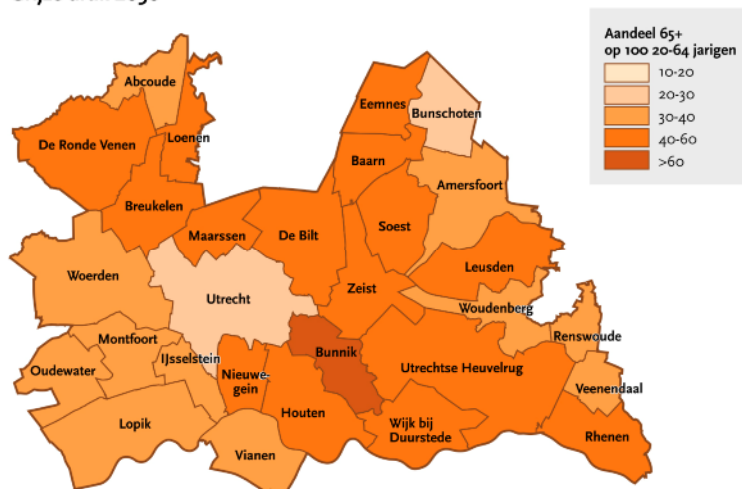
Grijze druk 2006

Grijze druk 2015

Grijze druk 2030

3. Vergrijzing en dementie

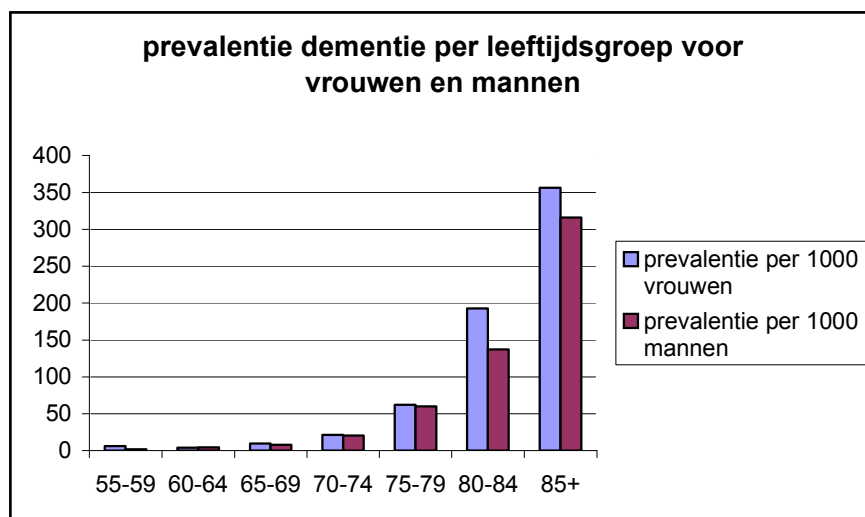
▪ Hoe vaak komt dementie voor?

Ouderdom komt met gebreken. Dementie is er daar een van. Dementie is een verzamelnaam voor hersenaandoeningen, die gevolg kunnen zijn van verschillende ziekten. Zij hebben met elkaar gemeen dat als gevolg van deze ziekten bepaalde delen van de hersenen minder gaan functioneren en uiteindelijk afsterven. De belangrijkste veroorzaker is de ziekte van Alzheimer. De diagnose dementie wordt gesteld als er sprake is van belangrijke stoornissen in (kortetermijn)geheugen, waarneming, denken, taal en handelen die het functioneren aanmerkelijk belemmeren.

Dementie is een ziekte die zich vooral bij zeer oude mensen openbaart. Van alle 65+-ers lijdt 1% eraan, van alle mensen ouder dan 90 jaar 40%. Maar ook op jongere leeftijd komt de ziekte voor: ongeveer 0,5% van alle 55-64 jarigen heeft ermee te maken. Deze prevalentiecijfers zijn afkomstig van het RIVM en gebaseerd op landelijk onderzoek van de Erasmus Universiteit Rotterdam: het ERGO-onderzoek². Dit onderzoek is tussen 1989 en 1993 uitgevoerd onder mensen van 55 jaar en ouder die zelfstandig woonden of in een verzorgingshuis verbleven. De Gezondheidsraad concludeert in haar advies over de stand van zaken rond dementie in 2002 aan de minister van Volksgezondheid dat de cijfers uit deze studie het meest betrouwbaar zijn en overeenkomen met ervaringen elders in Europa.

Op grond van de ervaringen van dit onderzoek heeft het RIVM berekend hoe vaak dementie voorkomt per leeftijdsgroep (de prevalentie). De prevalentiecijfers verschillen niet alleen per leeftijdsgroep, maar ook voor mannen en vrouwen. Meer vrouwen dan mannen krijgen te maken met dementie.

In onderstaande grafiek worden deze verschillen per leeftijdsgroep en geslacht weergegeven.

Wij hebben deze prevalentiecijfers op de bevolkingscijfers en meest recente³ prognoses van de provincie Utrecht gelegd

Zo zijn we tot een schatting gekomen van het aantal dementerenden op dit moment en in de nabije toekomst.

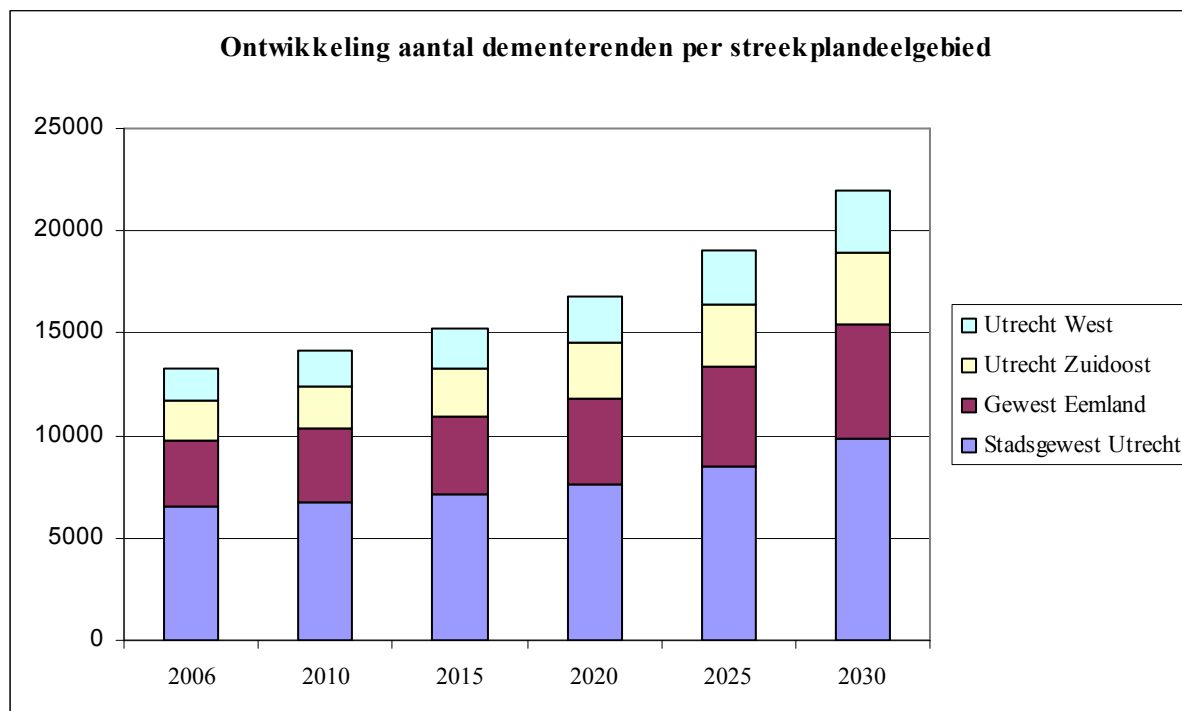
▪ Geschat aantal dementerenden in de provincie Utrecht

Voor de provincie Utrecht hebben we zo berekend dat het aantal dementerende ouderen tussen 2005/2006 en 2030 groeit met bijna 70%, van ruim 13.000 op dit moment naar bijna 22.000 in 2030.

² Ott A, Breteler MMB, Birkenhaeager-Gillese EB, e.a. De prevalentie bij ouderen van de ziekte van Alzheimer, vasculaire dementie en dementie bij de ziekte van Parkinson; het ERGO -onderzoek. Ned Tijdschr Geneeskunde 1996; 140: 200-205.

³ Primos bevolkingsprognoses 2005 van ABF.

Grafiek: Ontwikkeling aantal dementerenden per streekplandeelgebied in de provincie Utrecht tussen 2005 en 2030

Ook hier zien we de verschillen in toename tussen regio's en gemeenten (de cijfers vindt u in de bijlage 1)⁴, die uiteraard sterk samenhangen met de eerder geconstateerde verschillen in vergrijzing.

In de regio Utrecht West is de stijging relatief het grootst, in het stadsgewest Utrecht relatief het laagst.

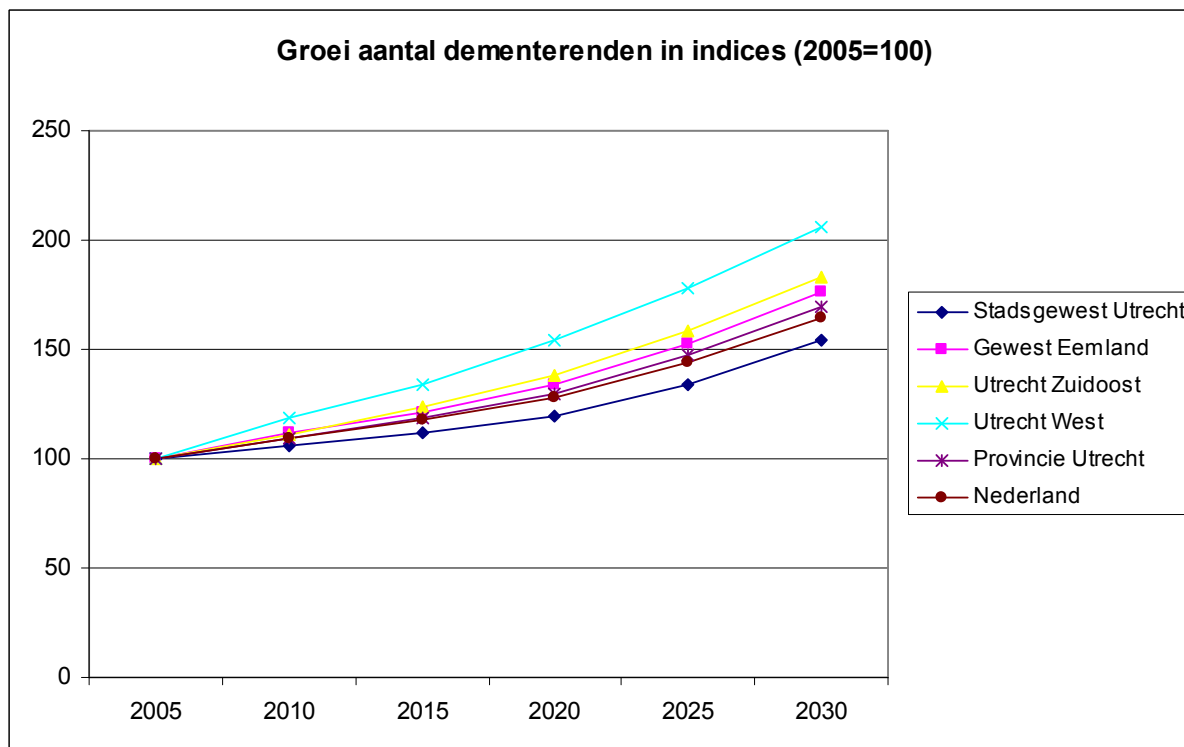
In veel gemeenten is er sprake van een verdubbeling van het aantal, voor een aantal gemeenten zoals o.a.

Bunnik, Wijk bij Duurstede en Eemnes wordt verwacht dat het aantal dementerenden zelfs meer dan verdubbelt.

In de nu al vergrijzde gemeenten als De Bilt, Utrechtse Heuvelrug en Baarn stijgt volgens de prognoses het aantal ook, maar in mindere mate dan elders in de provincie.

⁴ In bijlage 1 is een tabel met cijfers over de geschatte ontwikkeling per gemeente opgenomen

In de onderstaande grafiek wordt deze stijging nogmaals in beeld gebracht. Hierbij is het aantal in 2005 gelijk gesteld aan 100. We zien ook hierin dat in Utrecht West het aantal dementerenden naar verwachting het sterkst zal stijgen.

4. Zorggebruik en dementie

▪ Huidig zorggebruik

De Gezondheidsraad heeft in 2002 een advies uitgebracht aan het Ministerie van VWS over de ontwikkelingen rond dementie. De raad geeft daarin aan dat er een duidelijke relatie is tussen zorgafhankelijkheid en dementie, en schat dat circa de helft van alle (formele en informele) zorg plaats vindt vanwege dementie.

Van alle mensen met dementie woont op dit moment:

- 18% in een verpleeghuis
- 17% in een verzorgingshuis
- 65% thuis

Dit zou betekenen dat in de provincie Utrecht, uitgaande van deze percentages, in de verpleeghuizen 2390 ouderen verblijven die met dementie kampen, in de verzorgingshuizen 2260 mensen met dementie verblijven en er 8630 mensen met dementie in de thuissituatie worden opgevangen. Een deel van de thuiswonenden maakt daarbij wel gebruik van thuiszorg en/of dagopvang en vooral ook informele hulp: mantelzorg en vrijwilligerswerk.

De Gezondheidsraad ontleent bovenstaande percentages aan onderzoek van het RIVM; deze schat dat landelijk bezien 90% van de psychogeriatrische verpleeghuisbedden worden bezet door mensen met dementie; dit geldt ook voor 10% van de somatische capaciteit. Van alle verzorgingshuisplaatsen wordt ruim eenderde bezet door mensen die in lichte of meer ernstige mate dementerend zijn.

Ook op deze manier kunnen we uitrekenen hoeveel mensen met dementie op dit moment gebruik maken van 24-uurs woon-zorgaanbod. Volgens cijfers van het zorgkantoor zijn er op dit moment 6429 verzorgingshuisplaatsen, 2634 psychogeriatrische verpleeghuisplaatsen en 1702 somatische plaatsen.

Op dit moment zouden in de provincie Utrecht, uitgaande van deze aannames over het gebruik van 24-uurswoon-zorgvoorzieningen door mensen met dementie, 2370 (90% van 2634) mensen met dementie een psychogeriatrisch verpleeghuisbed bezetten en 170 (10% van 1702) een somatisch bed, terwijl er in de Utrechtse verzorgingshuizen ca. 2120 (33% van 6429) mensen met dementie verblijven. In zijn totaliteit zouden dan 4660 mensen met dementie in de provincie Utrecht gebruik van het huidige 24-uurs woon-zorgaanbod.

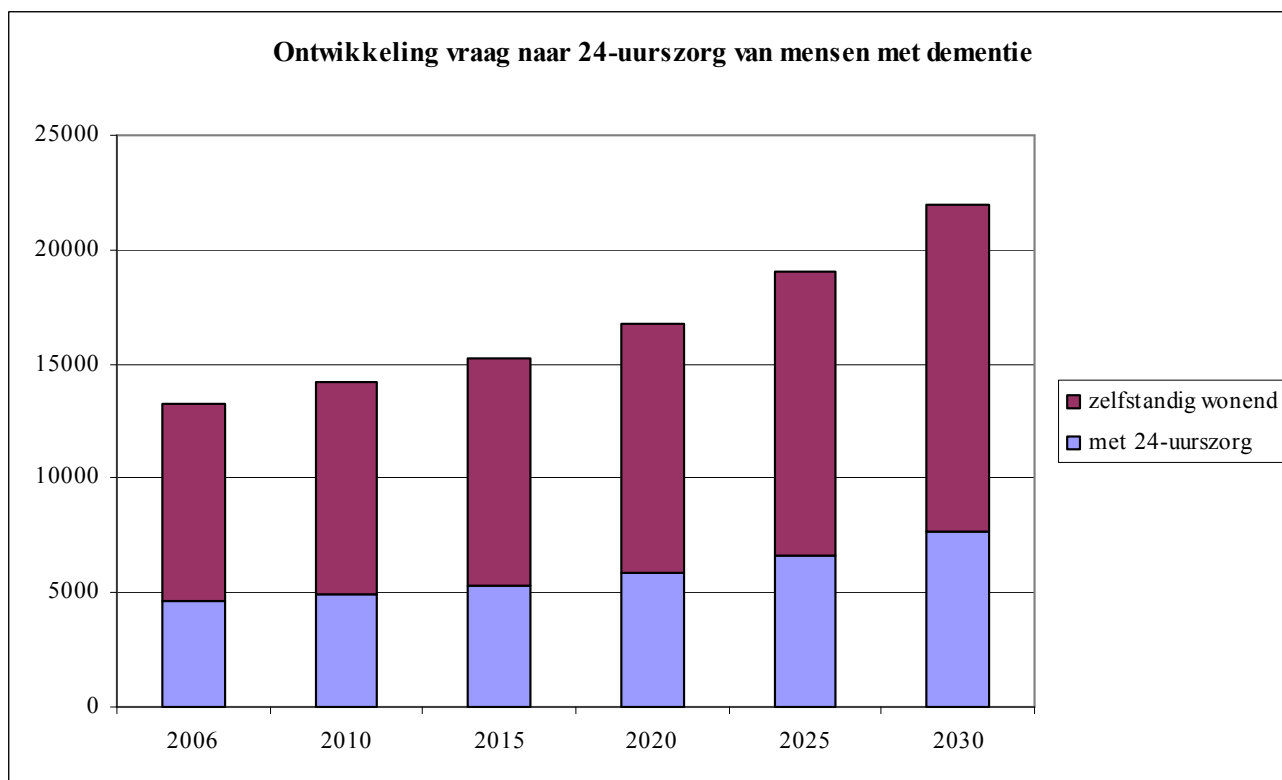
Dit cijfer komt nagenoeg overeen met de hierboven berekende 4650 mensen met dementie die in een verpleeghuis of verzorgingshuis wonen, maar wel met de constatering dat er een klein verschil is in het gebruik van verpleeghuis- of verzorgingshuiszorg. Dit verschil is waarschijnlijk ook te verklaren door het gegeven dat een deel van de beschikbare verpleeghuiscapaciteit wordt ingezet in verpleegunits binnen verzorgingshuizen.

▪ Toekomstige zorgbehoefte

Bij het berekenen van de toekomstige behoefte aan 24-uurs woonzorg gaan we uit van de huidige situatie, waarbij 35% van alle mensen met dementie een vraag heeft naar 24-uurszorg. Dit betekent dat in Utrecht op dit moment 4650 mensen met dementie 24-uurszorg nodig hebben. In 2030 zou dat betekenen dat voor ongeveer 7680 mensen met dementie dergelijke zorg beschikbaar zou moeten zijn.

In onderstaande grafiek brengen we de ontwikkeling van de behoefte tussen 2006 en 2030 in beeld.

We zien daarbij vooral tussen 2020 en 2030 een groeiende vraag naar woonzorgaanbod met 24-uurs zorg.

- **Het huidige aanbod in relatie tot de vraagontwikkeling**

Om na te gaan hoe de vraag zich verhoudt tot het beschikbare aanbod, vergelijken we het huidig beschikbare aanbod van 24-uurs zorg in verzorgingshuizen en verpleeghuizen met de verwachte vraagontwikkeling (zie bijlage 4).

Met nadruk willen wij erop wijzen dat het hier gaat om cijfers die met enige voorzichtigheid en terughoudendheid gebruikt moeten worden. Zowel cijfers over de bevolkingsontwikkeling als die over het voorkomen van dementie betreffen ramingen, gebaseerd op kennis van dit moment.

Vraag-aanbod lokaal gezien

Verzorgingshuizen hebben van oorsprong vooral een lokale functie, verpleeghuizen een meer regionale functie. We zien dit ook terug als we kijken naar de spreiding van het huidige 24-uurs woon-zorgaanbod. In 12 gemeenten is geen psychogeriatrische verpleeghuiscapaciteit aanwezig. In 9 van deze gemeenten is wel verzorgingshuis, in 3 gemeenten is op dit moment in het geheel geen 24-uurs woon-zorgaanbod.

In de regio Utrecht West is op dit moment in 6 van de 8 gemeenten (Abcoude, Breukelen, Loenen, Lopik, Montfoort en Oudewater) geen psychogeriatrische verpleeghuiscapaciteit⁵. In deze regio is de psychogeriatrische verpleeghuiscapaciteit geconcentreerd in Woerden en De Ronde Venen. We zien dat in deze gemeenten het geraamde gebruik ook hoger is dan de geschatte vraag.

Gezien de verwachte vraagontwikkeling in deze regio als gevolg van de sterke vergrijzing, zou de capaciteit in deze regio tot 2015 met 30% moeten groeien, en tot 2030 zelfs met bijna 100% om te kunnen voldoen aan de vraag.

In Utrecht Zuidoost zijn op dit moment twee gemeenten- Rhenen en Renswoude- zonder psychogeriatrische verpleeghuiscapaciteit. Alleen in de nieuwe gemeente Utrechtse Heuvelrug is op dit moment een aanbod dat de vraag overstijgt. In Veenendaal en Wijk bij Duurstede is weliswaar psychogeriatrische verpleeghuiscapaciteit aanwezig, maar daar overstijgt de geschatte vraag het geraamde gebruik.

Het tekort in deze regio is tot 2015 ongeveer 30% van de huidige capaciteit, in 2030 zal bij gelijkblijvend aanbod er sprake zijn van een tekort van bijna 80%.

⁵ Het kan zijn dat er wel verpleeghuiscapaciteit wordt ingezet in verpleegunits binnen verzorgingshuizen. Het beeld daarvan is op dit moment onvolledig.

In de regio Eemland zijn 3 gemeenten zonder psychogeriatrische verpleeghuiszorg: Bunschoten, Eemnes en Woudenberg. Leusden heeft wel een psychogeriatrisch verpleeghuis, in deze gemeente is de raming van het aantal mensen met dementie in 24-uurs woon-zorgaanbod beduidend hoger dan de berekende vraag. In deze regio is in 2015 25% meer capaciteit nodig, in 2030 neemt dit toe meer dan 70%.

In het stadsgewest Utrecht is er op dit moment één gemeente zonder psychogeriatrische verpleeghuiszorg, Vianen. In de gemeente Zeist en in beperkte mate ook de gemeenten Utrecht en IJsselstein hebben meer aanbod dan nodig is voor de berekende lokale vraag.

De gemeente Bunnik zal vanwege de voorziene sterke vergrijzing te maken gaan krijgen met relatief het grootste tekort, maar ook Nieuwegein en Maarssen zullen te maken gaan krijgen met een sterke groei van de vraag naar 24-uurs woon-zorgaanbod.

Tot 2015 zal het aanbod in deze regio met ca. 10% moeten groeien om de vraag bij te houden, tot 2030 is een toename met ruim 50% nodig.

Bij deze constatering moeten we uiteraard ook niet uit het oog verliezen dat we bij de berekeningen uitsluitend gekeken hebben naar de demografische ontwikkeling. Ontwikkelingen in de medische wetenschap en technologie kunnen uiteraard ook van invloed zijn op de ontwikkeling van de zorgvraag en het zorggebruik. Medicijnen ter voorkoming of vertraging van dementie kunnen leiden tot een bijstelling van de vraag. Ook het op de markt komen van nieuwe hulpmiddelen kan een effect hebben op de vraag naar 24-uurs woon-zorg. Daarnaast spelen ook ontwikkelingen rond de inrichting en financiering van het 24-uurs woon-zorgaanbod. Hierop gaan we hieronder nader op in.

- **Ontwikkelingen rond het 24-uurs woon-zorgaanbod**

De vraag die nog resteert is: in welke vorm en waar zal deze zorg in de toekomst geboden worden?

De afgelopen decennia is de vraag van de burger steeds meer centraal komen te staan bij het beleid over de inrichting van de zorg. Steeds meer ouderen kiezen ervoor zolang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, en zelf te bepalen in welke vorm zij hierbij ondersteund willen worden.

Scheiden van wonen en zorg is dan ook het uitgangspunt van het huidige regeringsbeleid. Dit leidt op dit moment al tot een grotere variatie in het aanbod van woon-zorgarrangementen.

Ook de provincie stimuleert in het Programma Wel Thuis! de variatie in het aanbod aan wonen en zorg en het scheiden van wonen en zorg.

Uitgaande van deze visie over extramuralisering van de zorg ligt het voor de hand de oplossing voor het tekortschietend aanbod vooral te zoeken binnen kleinschalige projecten in woonwijken. Hiermee kan ook een betere spreiding van het aanbod worden gerealiseerd en kan worden voorkomen dat ouderen uit hun gemeente moeten vertrekken wanneer 24-uurszorg noodzakelijk is.

Op onderstaande kaart is het huidige aanbod in verzorgingshuizen en verpleeghuizen in beeld gebracht, samen met alle op dit moment bekende woonzorgcomplexen, waarbij zorg en wonen al gescheiden worden aangeboden.

Bijlage 1: Bevolkingsontwikkeling per gemeente (2006, 2015 en 2030)

gemeente	inwoners			65-plussers			75-plussers			85-plussers		
	2006	2015	2030	2006	2015	2030	2006	2015	2030	2006	2015	2030
Bunnik	14234	13848	13193	2448	3274	4364	1029	1576	2325	191	500	679
De Bilt	42037	41278	41243	8364	9354	11204	4372	4281	5559	1221	1263	1388
Houten	44499	48213	49065	3915	5501	10665	1826	2123	3971	355	577	802
Maarssen	39563	38037	36376	4453	6484	9273	1904	2410	4358	413	594	943
Nieuwegein	61605	59056	55698	6696	9981	14235	2697	3387	6694	569	817	1382
Utrecht	280949	307359	321387	29897	32704	42871	14191	13507	18454	3651	3533	3863
Vianen	19694	20044	20581	2381	3083	3783	937	1153	1569	184	321	385
IJsselstein	33976	37019	37013	3345	4581	6911	1439	1724	2950	303	436	630
Zeist	60369	63039	65885	10498	12170	15272	5445	5485	7637	1597	1580	1839
<i>Stadsgewest Utrecht</i>	<i>596926</i>	<i>627893</i>	<i>640441</i>	<i>71997</i>	<i>87132</i>	<i>118578</i>	<i>33840</i>	<i>35646</i>	<i>53517</i>	<i>8484</i>	<i>9621</i>	<i>11911</i>
Amersfoort	136999	151729	167691	16034	20618	31411	7770	8220	13084	2006	2272	2717
Baarn	24513	24489	24263	4416	5338	7047	2204	2333	3506	620	602	826
Bunschoten	19468	21003	24608	2040	2886	3876	787	1101	1624	155	245	344
Eemnes	8859	8565	8494	970	1742	2457	368	721	1215	62	216	321
Leusden	28889	28958	29877	3881	5746	7766	1720	2335	3962	414	584	931
Soest	45217	45807	47615	7359	9345	11884	3555	3956	5909	861	1004	1346
Woudenberg	11211	11512	12497	1520	2032	2371	624	851	1115	151	204	287
<i>Gewest Eemland</i>	<i>275156</i>	<i>292063</i>	<i>315045</i>	<i>36220</i>	<i>47707</i>	<i>66812</i>	<i>17028</i>	<i>19517</i>	<i>30415</i>	<i>4269</i>	<i>5127</i>	<i>6772</i>

gemeente	inwoners			65-plussers			75-plussers			85-plussers		
	2006	2015	2030	2006	2015	2030	2006	2015	2030	2006	2015	2030
Renswoude	4346	3881	3902	413	595	720	165	237	352	26	80	120
Rhenen	18364	18294	18548	2963	3623	4647	1154	1552	2237	220	384	561
Utrechtse Heuvelrug	48957	48296	49397	9551	11098	13719	4768	4958	7164	1362	1406	1935
Veenendaal	61669	62754	67187	7691	10164	14379	3444	4210	6793	780	1059	1522
Wijk bij Duurstede	23464	23267	23466	2242	3456	5285	884	1181	2252	157	255	447
Utrecht Zuidoost	156800	156492	162500	22860	28936	38750	10415	12138	18798	2545	3184	4585
Abcoude	8670	8758	9014	1316	1621	1850	546	699	880	74	180	236
Breukelen	14571	14596	15366	2208	2918	4013	985	1186	1897	255	317	465
De Ronde Venen	34353	33428	35418	4344	6070	8721	1769	2380	4172	384	572	988
Loenen	8296	8003	8411	1360	1654	1918	559	762	1001	141	216	315
Lopik	13908	14001	14095	1497	2082	2994	575	836	1269	114	199	302
Montfoort	13506	13263	14039	1392	2054	2700	504	703	1096	104	163	263
Oudewater	9941	9981	10430	1426	1806	2192	636	747	1058	174	176	285
Woerden	47912	48267	49935	5828	7735	10780	2452	2935	4914	572	676	1031
Utrecht West	151157	150297	156708	19371	25940	35168	8026	10248	16287	1818	2499	3885
Provincie Utrecht	1180039	1226745	1274694	150448	189715	259308	69309	77549	119017	17116	20431	27153
Nederland	16334210	16640412	17022094	2330459	2875751	3789720	1055249	1175156	1746122	250601	298974	393847

Bijlage 2

Geschat aantal dementerenden in de provincie Utrecht per subregio en gemeente, op basis van prognose van ontwikkeling van de bevolking en uitgaande van huidige prevalentie van dementie.

Gemeente	2006	2010	2015	2020	2025	2030
Bunnik	178	273	326	364	398	454
De Bilt	855	852	861	874	933	1043
Houten	324	384	440	501	602	721
Maarsssen	355	404	469	546	648	781
Nieuwegein	516	577	677	807	979	1193
Utrecht	2755	2684	2662	2733	2998	3384
Vianen	171	214	230	250	264	296
IJsselstein	270	297	343	393	462	546
Zeist	1085	1089	1096	1144	1254	1419
Stadsgewest Utrecht	6509	6772	7105	7612	8537	9837
Amersfoort	1505	1595	1673	1810	2045	2400
Baarn	440	423	454	493	558	647
Bunschoten	146	171	205	237	257	293
Eemnes	65	120	148	174	200	228
Leusden	327	382	449	519	623	722
Soest	669	700	763	832	943	1079
Woudenberg	119	140	158	178	197	207
Gewest Eemland	3270	3531	3848	4244	4822	5577
Renswoude	29	44	51	58	65	73
Rhenen	209	259	298	333	372	424
Utrechtse Heuvelrug	940	921	979	1063	1203	1370
Veenendaal	643	716	816	931	1071	1242
Wijk bij Duurstede	164	195	225	271	319	401
Utrecht Zuidoost	1985	2134	2368	2655	3031	3511
Abcoude	89	120	131	141	153	165
Breukelen	192	207	232	265	304	350
De Ronde Venen	329	395	460	547	654	776
Loenen	110	135	148	162	181	201
Lopik	109	138	157	178	200	233
Montfoort	96	119	135	156	179	203
Oudewater	127	128	137	158	182	199
Woerden	467	498	559	646	758	885
Utrecht West	1519	1740	1961	2252	2611	3012
Provincie Utrecht	13282	14178	15282	16764	19002	21937
Nederland	199669	212362	228379	248918	279193	319723

Bronnen

CBS bevolkingcijfers 2006 en Primos- prognoses 2005-2030

RIVM Prevalentie dementie per leeftijdsgroep

Bijlage 3: 24-uurs woon-zorg aanbod per gemeente in 2006

gemeente	verzorgings- huis	verpleeghuis psycho-ger.	verpleeghuis somatiek	totaal aanbod 24-uurszorg	<i>raming bezetting 24-uurszorg door mensen met dementie in 2006*</i>
Bunnik	56	20	0	76	36
De Bilt	422	166	102	690	299
Houten	149	65	40	254	112
Maarssen	182	60	60	302	120
Nieuwegein	165	121	103	389	174
Utrecht	1377	548	420	2345	990
Vianen	104	0	0	104	34
IJsselstein	185	62	0	247	117
Zeist	711	313	206	1230	537
Stadsgewest Utrecht	3351	1355	931	5637	2418
Amersfoort	762	288	251	1301	536
Baarn	175	64	95	334	125
Bunschoten	94	0	0	94	31
Eemnes	0	0	0	0	0
Leusden	131	171	15	317	199
Soest	290	87	30	407	177
Woudenberg	37	0	0	37	12
Gewest Eemland	1489	610	391	2490	1079
Renswoude	0	0	0	0	0
Rhemen	84	0	0	84	28
Utrechtse Heuvelrug	532	226	161	919	395
Veenendaal	284	90	60	434	181
Wijk bij Duurstede	38	26	0	64	36
Utrecht Zuidoost	938	342	221	1501	639
Abcoude	0	0	0	0	0
Breukelen	85	0	0	85	28
De Ronde Venen	158	90	101	349	143
Loenen	82	0	0	82	27
Lopik	34	0	0	34	11
Montfoort	16	0	0	16	5
Oudewater	125	0	0	125	41
Woerden	151	237	60	448	269
Utrecht West	651	327	161	1139	525
Provincie Utrecht	6429	2634	1702	10765	4662

* berekend op grond van: 33% van bewoners van verzorgingshuizen + 90% van de verpleeghuisbewoners -pg +10% van verpleeghuis -som

Bijlage 4: ontwikkeling vraag naar 24-uurszorg door mensen met dementie
2006-2030

gemeente	totaal aanbod 24- uurszorg in 2006	<i>raming gebruik 24- uurszorg door mensen met dementie in 2006*</i>	geschat aantal mensen met dementie met 24-uurszorgvraag (35%)					
			vraag in 2006	vraag in 2015	verschil vraag 2006- vraag 2015	vraag in 2030	verschil vraag 2006- vraag 2030	groei vraag 2006-2030 in %
Bunnik	76	36	62	114	-52	159	-97	156,5
De Bilt	690	299	299	301	-2	365	-66	22,1
Houten	254	112	113	154	-41	252	-139	123,0
Maarsse	302	120	124	164	-40	273	-149	120,2
Nieuwegein	389	174	181	237	-56	418	-237	130,9
Utrecht	2345	990	964	932	32	1184	-220	22,8
Vianen	104	34	60	81	-21	104	-44	73,3
IJsselstein	247	117	94	120	-26	191	-97	103,2
Zeist	1230	537	380	384	-4	497	-117	30,8
Stadsgewest Utrecht	5637	2418	2278	2487	-209	3443	-1165	51,1
Amersfoort	1301	536	527	585	-58	840	-313	59,4
Baarn	334	125	154	159	-5	226	-72	46,8
Bunschoten	94	31	51	72	-21	103	-52	102,0
Eemnes	0	0	23	52	-29	80	-57	247,8
Leusden	317	199	114	157	-43	253	-139	121,9
Soest	407	177	234	267	-33	378	-144	61,5
Woudenberg	37	12	42	55	-13	72	-30	71,4
Gewest Eemland	2490	1079	1144	1347	-203	1952	-808	70,6
Renswoude	0	0	10	18	-8	26	-16	160,0
Rhenen	84	28	73	104	-31	148	-75	102,7
Utrechtse Heuvelrug	919	395	329	343	-14	480	-151	45,9
Veenendaal	434	181	225	286	-61	435	-210	93,3
Wijk bij Duurstede	64	36	57	79	-22	140	-83	145,6
Utrecht Zuidoost	1501	639	695	829	-134	1229	-534	76,8
Abcoude	0	0	31	46	-15	58	-27	87,1
Breukelen	85	28	67	81	-14	123	-56	83,6
De Ronde Venen	349	143	115	161	-46	272	-157	136,5
Loenen	82	27	38	52	-14	70	-32	84,2
Lopik	34	11	38	55	-17	82	-44	115,8
Montfoort	16	5	34	47	-13	71	-37	108,8
Oudewater	125	41	44	48	-4	70	-26	59,1
Woerden	448	269	164	196	-32	310	-146	89,0
Utrecht West	1139	525	532	686	-154	1054	-522	98,1
Provincie Utrecht	10765	4662	4649	5349	-700	7678	-3029	65,2

* berekend op grond van: 33% van bewoners van verzorgingshuizen + 90% van de verpleeghuisbewoners -pg +10% van verpleeghuis -som

Bijlage 5 24-uurs woonzorgaanbod inclusief woonzorgcomplexen en projecten kleinschalige verpleeghuizen

Gemeente	verzorgingshuis	verpleeghuis		woonzorgcomplex	projecten kleinschalig verpleeghuis	
		psycho-ger.	som.		aantal projecten	capaciteit
Bunnik	56	20	0			
De Bilt	422	166	102	55	1	8
Houten	149	65	40			
Maarssen	182	60	60			
Nieuwegein	165	121	103			
Utrecht	1377	548	420	677	2	81
Vianen	104	0	0			
IJsselstein	185	62	0			
Zeist	711	313	206			
Stadsgewest Utrecht	3351	1355	931	732	3	89
Amersfoort	762	288	251	136	4	51
Baarn	175	64	95	110		
Bunschoten	94	0	0			
Eemnes	0	0	0			
Leusden	131	171	15			
Soest	290	87	30		1	12
Woudenberg	37	0	0			
Gewest Eemland	1489	610	391	246	5	63
Renswoude	0	0	0		1	6
Rhenen	84	0	0		1	8
Utrechtse Heuvelrug	532	226	161	79		
Veenendaal	284	90	60	185	3	53
Wijk bij Duurstede	38	26	0			
Utrecht Zuidoost	938	342	221	264	5	67
Abcoude	0	0	0			
Breukelen	85	0	0			
De Ronde Venen	158	90	101			
Loenen	82	0	0			
Lopik	34	0	0			
Montfoort	16	0	0	74		
Oudewater	125	0	0			
Woerden	151	237	60	100		
Utrecht West	651	327	161	174		
Provincie Utrecht	6429	2634	1704	1416	13	219

Bronnen:

Zorgkantoor Utrecht, Databank Wonen-zorg, Aedes Actiz, Kennisbank Wel thuis!

Gebruikte bronnen

Gezondheidsraad, Dementie, advies aan VWS , maart 2002

RIVM, Nationaal Kompas Volksgezondheid, Dementie, Omvang van het probleem (www.nationaalkompas.nl)

SCP, Mantelzorg in getallen, A. De Boer e.a., okt. 2003

SCP, Kijk op informele zorg, A.de Boer , sept. 2005

SCP, De sociale staat van Nederland, 2005

Bevolkingscijfers CBS

Bevolkingsprognoses Primos ABF

Zorgkantoor Utrecht, Capaciteiten 24-uurs woon-zorg

Aedes Actiz, Databank Wonen-zorg

Provincie Utrecht, Kennisbank Wel Thuis!

B&A Groep, Quick scan WZW Eemland

B&A Groep, Quick Scan WZW Utrecht West